

Rolnummer 293
Arrest nr. 40/92 van 13 mei 1992

A R R E S T

In zake : het beroep tot vernietiging van de woorden " ou juridictionnelle " (of rechterlijke) in artikel 21 van het decreet van het Waalse Gewest van 11 september 1985 " organisant l'évaluation des incidences sur l'environnement " (tot organisatie van de waardering van de weerslagen op het leefmilieu) (*Belgisch Staatsblad* van 24 januari 1986), ingesteld door de Ministerraad.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters I. Pétry en J. Delva en de rechters L. De Grève, L.P. Suetens, M. Melchior, H. Boel en P. Martens, bijgestaan door de griffier H. Van der Zwalmen, onder het voorzitterschap van voorzitter I. Pétry,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. ONDERWERP VAN HET BEROEP

Met een verzoekschrift van 24 juni 1991, aan het Hof gezonden bij op dezelfde dag ter post aangetekende brief en ter griffie ontvangen op 25 juni 1991, heeft de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, een beroep ingesteld tot vernietiging van de woorden " ou juridictionnelle " (of rechterlijke) in artikel 21 van het decreet van het Waalse Gewest van 11 september 1985 " organisant l'évaluation des incidences sur l'environnement " (tot organisatie van de waardering van de weerslagen op het leefmilieu) (*Belgisch Staatsblad* van 24 januari 1986).

II. RECHTSPLEGING

Bij beschikking van 25 juni 1991 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er ten deze geen reden was om de artikelen 71 en volgende van de voormelde bijzondere wet toe te passen.

Conform artikel 76 van de voormelde wet is van het beroep kennis gegeven bij op 18 juli 1991 ter post aangetekende brieven, die op 19 juli 1991 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

Het bij artikel 74 van de voormelde wet voorgeschreven bericht is in het *Belgisch Staatsblad* van 30 juli 1991 bekendgemaakt.

Bij beschikking van 7 augustus 1991 heeft de voorzitter de termijn waarbinnen de Waalse Gewestexecutieve in deze zaak een memorie kon indienen, verlengd tot en met 20 september 1991.

De Waalse Gewestexecutieve, vertegenwoordigd door haar Minister-Voorzitter, met ambtswoning te 5000 Namen, rue de Fer 42, heeft bij op 20 september 1991 ter post aangetekende brief een memorie neergelegd.

Conform artikel 89 van de organieke wet is een afschrift van die memorie bij op 2 oktober 1991 ter post aangetekende brief overgezonden en op 4 oktober 1991 aan de geadresseerde ter hand gesteld.

Bij beschikking van 21 november 1991 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest dient te worden gewezen, verlengd tot 24 juni 1992.

Bij beschikking van 24 maart 1992 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 23 april 1992.

Van die beschikking is aan de partijen kennis gegeven, die, evenals hun advocaten, van de datum van de terechtzitting op de hoogte zijn gebracht bij op 26 maart 1992 ter post aangetekende brieven, die op 27 en 31 maart 1992 aan de geadresseerden ter hand zijn gesteld.

Op de terechtzitting van 23 april 1992 :

- zijn verschenen :

. Dhr. M. Bertrand, adviseur bij de Kanselarij van de Eerste Minister, voor de Ministerraad;

. Mr. V. Thiry, advocaat bij de balie te Luik, voor de Waalse Gewestexecutieve.

- hebben de rechters P. Martens en L.P. Suetens verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde vertegenwoordiger en advocaat gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd conform de artikelen 62 en volgende van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. *IN RECHTE*

A.1. De Ministerraad herinnert eraan dat het Hof in zijn arrest nr.41/90 voor recht heeft gezegd dat de aangevochten bepaling de regels schendt die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten in zoverre het elke rechterlijke instantie, en met name de Raad van State, ertoe machtigt bevel te geven tot uitstel van de uitvoering van een machtiging gegrond op het niet in acht nemen van het systeem ter waardering van de weerslagen van de ontwerpen op het leefmilieu. Hij betwist niet dat de decreetgever bevoegd is om een administratieve overheid toe te staan de uitvoering van een administratieve beslissing uit te stellen. Bijgevolg vraagt hij de vernietiging van de woorden " of rechterlijke " in de aangevochten bepaling.

A.2. De Waalse Gewestexecutieve is het er mee eens dat het beroep, zoals het is beperkt, ontvankelijk en gegrond is. Zij betoogt dat artikel 21 van het decreet van 11 september 1985 de gemeenrechtelijke vordering in kort geding niet heeft kunnen uitsluiten en dat de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, zitting houdende in kort geding, bijgevolg bevoegd is om bevel te geven tot uitstel van de uitvoering van een machtiging gegrond op het niet in acht nemen van een regel van het systeem ter waardering van de weerslagen op het leefmilieu, georganiseerd door het decreet van 11 september 1985.

Ontvankelijkheid

B.1. Artikel 4 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof bepaalt :

" Voor de Ministerraad of voor de Executieve van een Gemeenschap of van een Gewest staat een nieuwe termijn van zes maanden open voor het instellen van een beroep tot vernietiging tegen een wet, een decreet of een in artikel 26bis van de Grondwet bedoelde regel, wanneer :

1° (...)

2° Het Hof, uitspraak doende op een prejudiciële vraag, verklaard heeft dat die wet, dat decreet of die in artikel 26bis van de Grondwet bedoelde regel één van de in artikel 1 bedoelde regels of artikelen van de Grondwet schendt. De termijn gaat in op de datum van de kennisgeving van het door het Hof gewezen arrest aan, al naar het geval, de Eerste Minister en aan de Voorzitters van de Executieven;

3° (...) ".

Van arrest nr.41/90 is op 24 december 1990 aan de Ministerraad kennis gegeven. Het op 24 juni 1991 ingediende verzoekschrift is ontvankelijk.

Ten gronde

B.2. Artikel 21 van het decreet van 11 september 1985 van het Waalse Gewest tot organisatie van de waardering van de weerslagen op het leefmilieu, bepaalt :

" Indien een verzoek, neergelegd voor een bestuurlijke of rechterlijke autoriteit tegen een machtiging, gegrond is op het niet in acht nemen van de regels van het systeem ter waardering van de weerslagen van het ontwerp op het leefmilieu, kan de autoriteit voor wie dit verzoek is neergelegd zelfs ambtshalve bevel geven tot uitstel van de uitvoering van het bestreden besluit waarbij in allerijl uitspraak wordt gedaan. De Deelregering kan de regels opstellen met betrekking tot de duur van het uitstel van de uitvoering, de opheffing hiervan alsmede de modaliteiten ter toepassing van het voorgaande lid. "

B.3. De artikelen 3ter, 59bis en 107 quater van de Grondwet en de artikelen 4 tot 11 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 hebben aan de decreetgever de bevoegdheid verleend om bij decreet een aantal aangelegenheden te regelen. Artikel 19, §1, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bepaalt evenwel : " Het decreet regelt de aangelegenheden bedoeld in de artikelen 4 tot 11, onverminderd de bevoegdheden die door de Grondwet aan de wet zijn voorbehouden. "

Daaruit vloeit voort dat, behoudens het geval waarin een bijzondere en uitdrukkelijke machtiging is gegeven door de wetten tot hervorming der instellingen, de decreetgever de hem toegewezen aangelegenheden enkel kan regelen mits hij op generlei wijze inbreuk maakt op de door de Grondwet aan de wet voorbehouden bevoegdheden.

De door artikel 10 van de bijzondere wet aan de Raden gegeven mogelijkheid om rechtsbepalingen uit te vaardigen met betrekking tot aangelegenheden waarvoor ze niet bevoegd

zijn, is niet van toepassing op de bevoegdheden die de Grondwet aan de wet voorbehoudt.

Artikel 94 van de Grondwet bepaalt :

" Geen rechtbank, geen met eigenlijke rechtspraak belast orgaan kan worden ingesteld dan krachtens een wet. "

Krachtens die grondwetsregel bepaalt de wetgever de bevoegdheden van de administratieve of gemeenrechtelijke rechtscolleges.

B.4. In zoverre de decreetgever aan elke rechterlijke overheid de bevoegdheid toekent om de uitvoering van een machtiging te schorsen wegens het niet inacht nemen van het systeem ter waardering van de weerslagen van de ontwerpen op het leefmilieu, bepaalt hij de bevoegdheid van de rechtscolleges. Aldus regelt hij een aangelegenheid die door de Grondwet aan de nationale wetgever is voorbehouden zoals het Hof in zijn arrest nr.41/90, als antwoord op een vraag van de Raad van State, heeft vastgesteld.

B.5. Artikel 21 van het decreet van 11 september 1985 schendt, in die mate, de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten.

De woorden " of rechterlijke " moeten in die bepaling worden vernietigd.

Om die redenen,

Het Hof

vernietigd de woorden " of rechterlijke " in artikel 21 van het decreet van het Waalse Gewest van 11 september 1985 " organisant l'évaluation des incidences sur l'environnement " (tot organisatie van de waardering van de weerslagen op het leefmilieu).

Aldus uitgesproken in het Frans, het Nederlands en het Duits, conform artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof op de openbare terechtzitting van 13 mei 1992.

De griffier,

De voorzitter,

H. Van der Zwalmen

I. Pétry